

การเล่าเรื่องของ “พีมาก..พระโขนง” และสัมพันธภาพความเป็น “แม่นาคพระโขนง” สู่ “พีมาก..พระโขนง”

Narration of "Pee Mak" and Intertextuality Between "Mae Nak" and "Pee Mak"

อิทธิพล วรานุศุกกุล

Itthiphol Waranusupakul

บทคัดย่อ

“พีมาก..พระโขนง” เป็นภาพยนตร์ตลก-สยองขวัญ (Horror comedy) โดยการดัดแปลงจากตำนาน “แม่นาคพระโขนง” ซึ่งเป็นผีพื้นบ้านของไทย มีการเล่าเรื่องโดยเริ่มเรื่องจากการกลับมาพบกันของนายมากและนางนาค โดยที่นางนาคได้เสียชีวิตไปแล้ว ปัญหาเริ่มก่อตัวขึ้นเมื่อเพื่อนทั้ง 4 คน ของนายมากเริ่มสงสัยว่านางนาคไม่ใช่คน ภายใต้ความคิดที่ว่า “คนและผีไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้” ภาวะวิกฤตของ “พีมาก..พระโขนง” แบ่งเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่นายมากแน่ใจว่า นางนาคเป็นผี และช่วงที่นางนาคโกรธที่เพื่อนทั้ง 4 คนของนายมากขัดขวางการอยู่ร่วมกันของนายมากและนางนาค และเรื่องเริ่มคลี่คลายเมื่อทั้งนายมากและนางนาคได้เปิดใจพูดคุยกัน ทำให้ปัญหาเกี่ยวกับ “การอยู่ร่วมกันระหว่างคนและผี” หดหายไป โดยทั้งคู่ต่างตกลงใจที่จะอยู่ร่วมกันต่อไป แก่นเรื่องของ “พีมาก..พระโขนง” ได้แก่ “ความรัก”

และ “ความผิดธรรมชาติของการอยู่ร่วมกันระหว่างคนและผี” มีมุมมองการเล่าเรื่องจากจุดยืนของบุคคลที่สาม (The third-person narrator) โดยการเล่าเรื่องผ่านเพื่อนทั้ง 4 คนของนายมาก จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างความเป็น “แม่นาคพระโขนง” และ “พีมาก..พระโขนง” โดยใช้เกณฑ์วิเคราะห์ การคงเดิม (Convention) การขยายความหรือการเพิ่มเติม (Extension) การตัดทอน (Reduction) และการดัดแปลง (Modification) พบว่ายังคงมีการถ่ายทอดทั้งโครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร ความขัดแย้งเดิม โดยมีการเพิ่มเติมตัวละครที่เป็นเพื่อนนายมาก 4 คนในการดำเนินเรื่อง และมีการดัดแปลงทั้งโครงเรื่อง ตัวละครการเล่าเรื่อง และตอบจบ

คำสำคัญ : การเล่าเรื่อง / สัมพันธภาพ / พีมาก...พระโขนง

อาจารย์พิเศษวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Abstract

“Pee mak” is in horror-comedy genre, adapted from “Mae nak”, the local Thai ghost. It starts with a reunion of pee mak and mae nak, a ghost. The story then develops via pee mak’s friends (four-friends) wondering if mae nak is human, under the concept that human and ghost cannot live together. There are two climaxes which are that pee mak knows that mae nak is a ghost and that mae nak is angry at four-friends for coming between pee mak and herself. After discussion, pee mak and mae nak agrees to live together because of love. Themes of this movie are love and unnaturalness of human and ghost being together. Its point of view is from the third-person narrator, four-friends of pee mak. From intertextuality analysis of “Mae Nak” and “Pee Mak”, plot, theme, character, and conflict are the same. Four-friends is added in order to change point of view. However, there are some adaptations which are theme, character, narration and ending.

Keyword : Narration / Intertextuality / Pee Mak

บทนำ

ภาพยนตร์เรื่อง “พีมาก..พระโขนง” ที่ฉายในช่วงปี พ.ศ.2556 ถือเป็นภาพยนตร์ที่ทำรายได้สูงสุดกว่า 33 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 1,000 ล้านบาท ซึ่งถือเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ภาพยนตร์ไทยสามารถทำรายได้สูงถึงกว่า 1,000 ล้านบาท (The Hollywood Reporter, 2013) และยังได้นำออกฉายในต่างประเทศ เช่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย กัมพูชา ฮองกง ไต้หวัน เป็นต้น (gthchannel, 2013)

รูปภาพที่ 1 ปกนิตยสาร The Hollywood Reporter ซึ่งรายงานรายได้ 1,000 ล้าน ของ “พีมาก..พระโขนง”

ที่มา : gthchannel (2556). Pee Mak International
Release Date. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2556,
จาก pic.twitter.com/zias6IVAMH.

ภาพยนตร์เรื่อง “พีมาก..พระโขนง” เป็นภาพยนตร์ที่สร้างโดย บริษัท จีเอ็มเอ็ม ไทย หับ จำกัด หรือ จีทีเอช (GTH) มีบรรจง ปิัญญะกุล เป็นผู้กำกับการแสดง ผลงานที่ผ่านมาของบรรจง ได้แก่ “สี่แพร่ง ตอน คนกลาง” “ห้าแพร่ง ตอน คนกอง” และ “กวน มิน โฮ” นักแสดงนำ ได้แก่ มาริโอ้ เมาเร่อ เป็นพีมาก ดาวิกา โฮร์เน่ เป็นแม่นาค และที่อาจถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญของความสำเร็จของภาพยนตร์เรื่อง “พีมาก..พระโขนง” ก็คือ 4 ตัวละครที่เป็นเพื่อนของพีมาก ได้แก่ ฌัฏฐพงษ์ ชาติพงษ์ เป็นเต๋อ, พงศธร จงวิลาส เป็นเผือก, อัครวุฒ คงราศี เป็นชิน และกันตพัฒน์ สีดา เป็นเอ ทั้ง 4 คนเคยร่วมแสดงใน สี่แพร่ง และ ห้าแพร่ง และผู้เขียนบทภาพยนตร์ ได้แก่ นนตรา คั่งวงษ์ และ ฉันทวิชช์ ธนะเสวี ซึ่งร่วมเขียนบทภาพยนตร์เรื่องนี้ กับบรรจง ปิัญญะกุล (Wikipedia, 2013a)

“พี่มาก..พระโขนง” เป็นภาพยนตร์ตลก-สยองขวัญ (Horror-comedy) โดยการดัดแปลงจากตำนาน “แม่นาคพระโขนง” ซึ่งเป็นผีพื้นบ้านของไทย มีโครงเรื่องเกี่ยวกับความรักระหว่างนายมากและนางนาค โดยนางนาคอยู่กับนายมากอย่างมีความสุข จนกระทั่งนายมากต้องไปปฏิบัติหน้าที่รับราชการทหาร ในช่วงเวลานั้นนางนาคกำลังตั้งครรภ์ นางนาคได้คลอดลูกตาย ทั้งแม่ทั้งลูก แต่เนื่องจากความรัก และความเป็นห่วง จึงไม่ยอมไปผูกไปเกิด และกลับมารอนายมาก และเมื่อนายมากกลับมา นางนาคก็พยายามที่จะอยู่กินฉันสามีภรรยา กับนายมากตามปกติ เรื่องเล่าของนางนาคถูกนำมาผลิตซ้ำในรูปแบบต่างๆ เช่น ในบทละครเรื่อง “อินทกพระโขนง” (พ.ศ.2455) โดย พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ในงานเขียนเรื่อง “นาคพระโขนง” (พ.ศ.2470) โดย พระอมรฤดี ในสื่อภาพยนตร์ (ตั้งแต่ปี พ.ศ.2479-2539) ประมาณ 21 เรื่อง ในสื่อละครโทรทัศน์ (ตั้งแต่ปี พ.ศ.2532-2543) ประมาณ 6 เรื่อง เป็นต้น (สุภา, 2545)

เมื่อเรื่อง แม่นาคพระโขนง ถูกนำมาเล่าใหม่ ไม่ว่าจะในรูปแบบใด ในยุคสมัยใด ก็มักจะได้รับความนิยมเสมอ เช่นเดียวกับภาพยนตร์เรื่อง “พี่มาก..พระโขนง” (พ.ศ.2556) ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ภาพยนตร์เรื่อง “พี่มาก..พระโขนง” นี้ มีความเหมือนหรือความแตกต่างจากภาพยนตร์เรื่อง แม่นาคพระโขนง ที่ผ่านมาอย่างไร ทั้งนี้ อาจเป็นประโยชน์ต่อผู้สร้างภาพยนตร์ ในการศึกษา กลวิธีการคงไว้ การขยายความ การเพิ่มเติม การตัดทอน และการดัดแปลง อีกทั้งยังจะได้ทราบถึง ประเด็นสำคัญที่ทำให้ภาพยนตร์ได้รับความนิยม นอกจากนี้ ยังอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้ชมภาพยนตร์ ที่จะสามารถชมภาพยนตร์ได้อย่างมีระบบ สามารถวิเคราะห์ความเหมือน และความแตกต่างของภาพยนตร์ได้ บทความนี้จะได้เริ่มต้นศึกษาจากความเป็น “แม่นาคพระโขนง” จากงานวิจัยที่ผ่านมา หลังจากนั้น จะได้ทำการศึกษาภาพยนตร์เรื่อง “พี่มาก..พระโขนง” และ จะได้ทำการสรุปและอภิปรายถึงสัมพันธภาพระหว่างความเป็น “แม่นาคพระโขนง” และ “พี่มาก..พระโขนง”

ความเป็น “แม่นาคพระโขนง”

ความเป็น “แม่นาคพระโขนง” น่าจะมีที่มาจากละคร ร้อง อินทกพระโขนง (พ.ศ.2455) ของ “หมากพญา” หรือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ เป็นเรื่องราวของนางนาคที่คลอดลูกตาย ส่วนสามีที่ชื่อนายมากไม่อยู่ในเวลานั้น เนื่องจากไปรับราชการทหาร นางนาคอุ้มลูกชายไปหานายมากในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ และหลับนอนกัน เมื่อนายมากกลับมา ตายายบอกว่า นางนาคตายแล้ว นายมากไม่เชื่อจึงได้ทำการทดสอบโดยการให้นางนาคบีบมะนาวปลุกเสกในอาหาร และปรากฏว่าอาหารเปลี่ยนเป็นสีโสโครกทันที นอกจากนี้ นายมากยังเห็นลูกเอื้อมมือคว่าของในสำหรับ และจับลูกหมากิน เห็นนางนาคเอื้อมมือยาวไปเก็บลูกมะเดื่อมาจึมน้ำพริกกิน ส่วนชาวบ้านก็จะถูกทำร้ายโดยอิทธิฤทธิ์ของนางนาค เพื่อมิให้นายมากรู้ว่านางนาคเป็นผีอย่างไรก็ดี ในต้นฉบับนี้ กลับจบลงที่ว่า เรื่องทั้งหมดเป็นเรื่องที่นายมากฝันไป (อนุก, 2549)

การวิเคราะห์การถ่ายทอดความหมายเรื่อง “ผี” ในภาพยนตร์ไทยเรื่อง “แม่นาคพระโขนง” พ.ศ.2521-2532 โดยวิชุดา ปานกลาง (2539) ซึ่งศึกษาแม่นาคทั้งหมด 4 เรื่อง คือ “แม่นาคพระโขนง” (พ.ศ.2521 และ พ.ศ.2523) “แม่นาคอาละวาด” (พ.ศ.2531) และ “แม่นาคคินซีฟ” (พ.ศ.2532) พบว่า การสร้างภาพยนตร์ “แม่นาคพระโขนง” จะมีตัวละครและรายละเอียดความเป็น “แม่นาคพระโขนง” ที่แตกต่างกัน จากการศึกษาของวิชุดา สามารถสรุปความเป็น “แม่นาคพระโขนง” ได้ ดังนี้ (1) สาเหตุของการกลับมาของนางนาคหลังจากเสียชีวิต มาจากการรบกวนของผู้อื่นและความรักที่มีต่อพี่มาก (2) ทิดมากเป็นผู้สังเกตเห็นสิ่งผิดปกติ เช่น การหยิบมะนาว กลืน การยืดแขนยาว เป็นต้น และ (3) นางนาคมีอิทธิฤทธิ์ เช่น การหายตัว การสร้างภาพลวงตา เป็นต้น

งานศึกษาอีกหนึ่งชิ้น ได้แก่ งานศึกษาของศิริพร ไผศิริ (2544) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับ “การสร้างสรรคในการผลิตซ้ำภาพยนตร์ไทยจากตำนาน “แม่นาคพระโขนง” โดยใช้เกณฑ์

ในการจำแนกความแตกต่างของภาพยนตร์ได้แก่ ลักษณะภายนอกของแม่นาก ลักษณะนิสัยของแม่นาก ความรักของแม่นาก เป้าหมายของ แม่นาก การอยู่ด้วยกันระหว่างคนกับผี อุปสรรค เครื่องมือของแม่นาก วิธีการฆ่าคน อารมณ์ของเรื่อง เอกลักษณะของแม่นาก และการสิ้นสุด ซึ่งสรุปความคล้ายคลึงกันได้ว่า “แม่นากพระโขนง” เป็นผีสาวผมยาว (ยกเว้นในปี พ.ศ. 2542 ที่ผมสั้น) ใส่ผ้าแถบ นุ่งโจงกระเบน อาฆาต รัชยา ต้องการครอบครองนายมากซึ่งเป็นสามี โดยมีอุปสรรค ได้แก่ ผู้หญิง (ยกเว้นในปี พ.ศ. 2542 ที่เป็นชาวบ้าน) และหมอผี นางนากมีอิทธิฤทธิ์ใช้วิธีการบีบคอในการฆ่า (ยกเว้นในปี พ.ศ.2542 ที่ไม่ระบุวิธีการฆ่า) อารมณ์ของเรื่อง มีทั้งน่ากลัว สะเทือนใจ และสนุกสนานแล้วแต่การสร้างภาพยนตร์แต่ละครั้งว่าจะเน้นไปในทิศทางใด มีเอกลักษณ์สำคัญ ได้แก่ การยื่นมือยาวของนางนากเพื่อเก็บลูกมะนาว และจุดจบของเรื่อง ได้แก่ การสมัครงจากไปของนางนาก อย่างไรก็ดี สิ่งที่แตกต่างกัน ได้แก่ ลักษณะนิสัยของนางนาก ซึ่งมีทั้ง ดุร้าย อาฆาต ทำร้ายทุกคน หรือทำร้ายเฉพาะคนที่มารังแกนางนาก หรือมีคุณธรรม ทำร้ายแต่คนเลว ไปจนถึงการไม่ทำร้ายใครเลย

นอกจากนั้น ยังมีการศึกษาของ สุภา จิตติวิสุรัตน์ (2545) เรื่อง การสร้างความหมายทางสังคมและการรับรู้ “ความเป็นจริง” ในภาพยนตร์อิงเรื่องจริง ในส่วนของการประกอบสร้าง “ความเป็นจริงของนางนาค” พบว่า ผีนางนาค เริ่มการประกอบสร้างตั้งแต่สมัย พ.ศ.2442 เป็นครั้งแรก โดยการประกอบสร้างของ ก.ศ.ร.กุหลาบ ในหนังสือสยามประเพณี ซึ่งเล่าว่า เป็นผีปลอมที่ถูกแต่ง เรื่องขึ้นจากการตายของผู้หญิงคนหนึ่งชื่อ “นาค” และค่อยๆพัฒนาจนเป็น เรื่องเล่าในบางพระโขนง เพื่อหลอกให้ผู้อื่นกลัว จนกระทั่งความเป็น “ผีนางนาค” เริ่มถูกผลิตซ้ำ โดยเริ่มจากบทละครเรื่อง “อินากพระโขนง” โดย พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ งานเขียนเรื่อง “นากพระโขนง” โดย พระอมรฤดี และหนังสือชีวประวัติสมเด็จพระพุทธาจารย์ (โต) โดยมหาอำมาตย์ตรี พระยาทิพ

โกษา (สอน โลหะนันท์) การผลิตซ้ำดังกล่าว ทำให้ “ผีนางนาค” ได้รับการประกอบสร้างให้เป็น “ผี” ที่สามารถปรากฏกายเป็นคนปกติได้ ดุร้าย อาฆาตแค้น แสดงอิทธิฤทธิ์ กลัวคาถาอาคม และของขลัง

ความเป็นจริงของผีนางนาค เริ่มขยายตัวไปสู่สาธารณชน เมื่อ ผีนางนาคถูกผลิตซ้ำในสื่อมวลชน ทั้งละครวิทยุ ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ (สุภา, 2545:73-74) โดยมีการประกอบสร้างเกี่ยวกับการเปลี่ยนเป็นคนปกติของนางนาค ว่าเป็นการสร้างภาพลวงตาให้กับคนอื่นว่าเป็นคนปกติ การอยู่กินกับสามีอย่างปกติ ความดุร้ายของนางนาคเกิดจากความหึงหวงที่จะถูกพรากสามี การแสดงอิทธิฤทธิ์ได้ แต่หากมีคนที่มีวิชาอาคมแก่กล้ามากกว่า ก็จะสามารถปราบได้ ต่อมา เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป เริ่มมีการเปลี่ยนจากคนที่มีความวิชาอาคมแก่กล้า เป็นพระในพระพุทธศาสนา

จากงานวิจัยทั้ง 3 ชิ้นข้างต้น อาจสรุปได้ว่าการผลิตซ้ำของ “แม่นาคพระโขนง” ในแต่ละครั้ง จะมีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม สามารถสรุปความเป็น “แม่นาคพระโขนง” ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงสรุปรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบความเป็น “แม่นาคพระโขนง”

องค์ประกอบ	รายละเอียด
ตัวละคร	นายมาก นางนาค และอาจมีตัวละครอื่นเสริม เพื่อการเล่าเรื่อง
บุคลิกของนางนาค	สวย ผอมยาว (ยกเว้นในปี พ.ศ. 2542 ที่ผมสั้น) ใส่ผ้าแถบ นุ่งโจงกระเบน
ลักษณะนิสัยของนางนาค	ดุร้าย อาฆาต
เป้าหมายของแม่นาค	ต้องการอยู่ร่วมกับนายมาก
อุปสรรค	ผู้หญิง (ยกเว้นในปี พ.ศ. 2542 ที่เป็นชาวบ้าน) และหมอดี
อิทธิฤทธิ์ของนางนาค	การสร้างภาพลวงตา การยืดแขนยาว
วิธีการฆ่าคน	บีบคอ หักคอ
การยุติของผีนางนาค	ผีนางนาคจากไปโดยความสมัครใจ

ที่มา : ตารางจัดทำขึ้นโดยผู้วิจัย

“พีมาก..พระโขนง (Pee Mak)”

เรื่องย่อ

ณ สยามประเทศ ในยุคที่ยังมีสงคราม ชาวบ้านจำนวนมากต้องถูกเกณฑ์ไปรบ “มาก” จำต้องทิ้งเมียของเขาที่กำลังท้องแก่ไว้ที่บ้านเพื่อเข้าร่วม ระหว่างสงคราม มากได้พบและช่วยชีวิตเพื่อนทหารเกณฑ์สี่คนคือ “เต๋อ” “เผือก” “ชิน” และ “เอ” จนกลายเป็นเพื่อนสนิทกัน เมื่อสงครามยุติ มากจึงชวนให้เพื่อนทั้งสี่ไปเยี่ยมบ้านของเขาที่พระโขนง

เมื่อถึงพระโขนง มากแนะนำให้ เต๋อ เผือก ชิน และ เอ รู้จักกับ “นาค” เมียสาวแสนสวยของเขา และยังมี “แดง” ลูกชายวัยแรกเกิดของมากด้วย เต๋อ เผือก ชิน และ เอ ตัดสินใจอยู่ที่พระโขนงสักระยะโดยอาศัยที่บ้านหลังเก่าฝั่งตรงข้ามบ้านมาก

ขณะนั้นมีข่าวลือหนาหูในหมู่ชาวบ้านว่า นาคเป็นผีตายทั้งกลม!! โดยต้นตอมาจากยายเปรี๊ยกเจ้าของร้านยาตองปั่น ทั้งสี่ไม่เชื่อ จึงพยายามพิสูจน์ด้วยวิธีการต่างๆ ต่อมายายเปรี๊ยกผู้ปล่อยข่าวลือเกิดจมน้ำตายลอยขึ้นอืดอย่าง

น่าสยดสยอง ทำให้ เต๋อ เผือก ชิน และ เอ บั๊กใจเชื่อว่า นาคเป็นผีแน่ๆ

ทั้งสี่ไม่กล้าบอกมาก เนื่องจากกลัวจะต้องพบจุดจบแบบเดียวกับยายเปรี๊ยก แต่เมื่อนึกถึงบุญคุณที่มากเคยช่วยชีวิต พวกเขาจึงต้องตัดสินใจบอกความจริงให้มากรู้ “เพราะคนกับผีอยู่ร่วมกันไม่ได้” (GTH, 2014)

การเล่าเรื่องของ “พีมาก..พระโขนง”

ในบทความฉบับนี้ จะได้อธิบายการเล่าเรื่องของ “พีมาก..พระโขนง” ดังนี้ โครงเรื่อง (Plot) แก่นเรื่อง (Theme) ตัวละคร (Character) ภาษา (Language) มุมมองการเล่าเรื่อง (Point of view) ความขัดแย้ง (Conflict) และ ตอนจบ (Ending)

1. โครงเรื่อง (Plot)

1.1 ชั้นเริ่มเรื่อง (Exposition)

เริ่มเรื่องจากการรับราชการทหารของนายมาก การเสียชีวิตของนางนาค การกลับมาพบกันของนายมากและนางนาค และการปฏิบัติของชาวบ้านต่อนายมากและนางนาค ตัวอย่างเช่น ฉากที่นายมากและเพื่อนทั้ง 4 คน ไปซื้อของที่ตลาด โดยพ่อค้า แม่ค้า ต่างปฏิเสธที่จะขายของให้นายมาก เช่น

ยายนี้่ม (แม่ค้า) : “ไม่มีเหลือแล้ว” (หลังจากนั้นก็วิ่งหนีไป)

ลุงอ่ำ (พ่อค้า) : “ไม่ขาย วันนี่วันพระ ซื้อมาปล่อยเอาบุญ” (หลังจากนั้นก็เทปลาทิ้ง)

1.2 ชั้นพัฒนาเหตุการณ์ (Raising action)

ปัญหาเริ่มก่อตัวขึ้นเมื่อเพื่อนทั้ง 4 คน ของนายมากเริ่มสงสัยว่า นางนาคไม่ใช่คน การคลี่คลายความสงสัยโดยการเปิดเผยข้อเท็จจริง เป็นลำดับ และด้วยความคิดว่า “คนและผีไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้” จึงพยายามที่จะบอกนายมาก ถึงความจริงที่ว่า นางนาคเป็นผี เช่น

เผือก : “เรารีบไปเก็บของแล้วเผ่นกันเถอะ”

เผือก : “อ้าว แล้วมึงจะอาลัยอาวรณ์อะไรอีกวะ ไอ้เต๋อ เร็วๆ”

เต๋อ : “กูทิ้งมันไม่ลงวะ”

เอ : “อะไรของมึงอีก”

เต๋อ : “เราจะทิ้งให้อ้อมากอยู่กับผีจริงๆหรอวะ”

สำหรับการพัฒนาเหตุการณ์ หลังจากทีนายมากทราบว่า นางนาคเป็นผีแล้ว ยังมีการพัฒนาเหตุการณ์ต่อจากนั้น ได้แก่ การสร้างความสงสัยให้ผู้ชมว่า นางนาคอาจไม่ได้เป็นผี แต่เป็น “เอ” และ “มาก” ที่เป็นผี โดยการใช้นิสัยลักษณะของ “แหวน” ที่เต๋อเห็นแหวนอยู่กับศพที่พบในสวนข้างบ้านนายมาก ตัวอย่างเช่น

เต๋อ : “เรื่องที่อ้อมากมันมองลอดหว่างขาแล้วมันไม่เห็นอะไรเลยอะ”

ชิน : “แสดงว่า อีนาคแม่งยังไม่ตายหรอวะ”

เต๋อ : “แต่ศพที่กูเห็นหลังบ้านอะ มันใส่แหวนเหมือนอีนาคเป๊ะเลยนะโว้ย เชี่ย กูจำได้แล้ว แหวนที่กูเห็นอะ มันใส่นิ้วนางข้างซ้าย”

ชิน : “แล้วไงวะ”

เต๋อ : “ก็แหวนแต่งงานไง”

ชิน : “แสดงว่า อ้อมากก็มีเหมือนกันดิวะ”

1.3 ชั้นภาวะวิกฤต (Climax)

ภาวะวิกฤตที่ 1 ได้แก่ ช่วงที่นายมากแน่ใจว่านางนาคเป็นผี และนางนาคกลายสภาพจาก สภาพปกติ เป็นสภาพผี รูปภาพที่ 2

รูปภาพที่ 2 ฉากนางนาคแสดงอิทธิฤทธิ์ครั้งแรกให้นายมากเห็น จากภาพยนตร์ “พี่มาก..พระโขนง” (2556)

ที่มา : ถ่ายจากจอภาพโดยอิทธิพล วรรณสุภากุล

ภาวะวิกฤตที่ 2 ได้แก่ ช่วงที่นายมาก และเพื่อนทั้ง 4 เผชิญหน้ากับผีนางนาค และนางนาคโกรธที่เพื่อนทั้ง 4 คน ของนายมาก ชัดขวางการอยู่ร่วมกันของนายมาก และนางนาค รูปภาพที่ 3

รูปภาพที่ 3 ฉากนางนาคแสดงอิทธิฤทธิ์เพื่อให้ได้นายมาก ไปอยู่ จากภาพยนตร์ “พี่มาก..พระโขนง” (2556)
ที่มา : ถ่ายจากจอภาพโดยอิทธิพล วรรณสุภากุล

1.4 ชั้นภาวะคลี่คลาย (Falling action)

เมื่อทั้งนายมาก และนางนาค ได้เปิดใจพูดคุยกัน ก็ทำให้ปัญหาเกี่ยวกับ “การอยู่ร่วมกันระหว่างคนและผี” หดหายไป โดยทั้งคู่ต่างตกลงใจที่จะอยู่ร่วมกันต่อไป ดังรูปภาพที่ 4

รูปภาพที่ 4 ฉากนายมาก และนางนาคเข้าใจกัน หลังจากได้พูดคุยกันแล้ว จากภาพยนตร์ “พี่มาก..พระโขนง” (2556)
ที่มา : ถ่ายจากจอภาพโดยอิทธิพล วรรณสุภากุล

1.5 ชั้นยุติเรื่องราว (Ending)

เรื่องจบลงด้วยการอยู่ร่วมกันของนายมากและนางนาค โดยการรับรู้ของเพื่อนทั้ง 4 คน ของนายมาก แม้ว่า จะไม่เป็นที่ยอมรับของชาวบ้านนักก็ตาม

2. แก่นเรื่อง (Theme)

“ความรัก” และ “ความผิดธรรมชาติของการอยู่ร่วมกันระหว่างคนและผี”

3. ตัวละคร (Character)

3.1 นายมาก

นายมาก ชายผู้เป็นสามีของนางนาค ซึ่งมีความรักต่อภรรยา รักเพื่อน ไม่ฉลาดนัก ซึ่งจากลักษณะของนายมากนี้ เป็นตัวแปรสำคัญในการนำเสนอมุมมองใหม่ของความเป็น “แม่นาคพระโขนง” ด้วย ดังรูปภาพที่ 5 และ 6

รูปภาพที่ 5 ฉากนายมากให้กำลังใจเพื่อนทั้ง 4 คนเพื่อให้รอดชีวิตกลับไป จากภาพยนตร์ “พี่มาก..พระโขนง” (2556)

ที่มา : ถ่ายจากจอภาพโดยอิทธิพล วรรณสุภากุล

รูปภาพที่ 6 ฉากนายมาก และเพื่อนทั้ง 4 คน เล่นไพ่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านายมาก ไม่ฉลาดนัก จากภาพยนตร์ “พี่มาก..พระโขนง” (2556)

ที่มา : ถ่ายจากจอภาพโดยอิทธิพล วรรณสุภากุล

3.2 นางนาค

นางนาคเป็นคนสวย ผอมยาว ใส่ผ้าแถบ นุ่งโจงกระเบน เสียชีวิตไปแล้ว แต่ต้องการกลับมาดูแล ประณิบัติรสามี มีความรัก ดังรูปภาพที่ 7

รูปภาพที่ 7 ฉากนายมากปรับความเข้าใจกับนางนาค หลังเข้าใจผิดว่านางนาคเป็นผี จากภาพยนตร์ “พี่มาก..พระโขนง” (2556)

ที่มา : ถ่ายจากจอภาพโดยอิทธิพล วรรณสุภากุล

นางนาคตอนที่มิสภาพกตินั้น จะเป็นหญิงสวย แต่เมื่อเปลี่ยนเป็นผี จะโกรธเมื่อมีบุคคลผู้ที่จะมาเป็นอุปสรรคขัดขวางการอยู่ร่วมกันระหว่างตนกับสามี และสามารถแสดงอิทธิฤทธิ์ต่างๆได้ ตัวอย่างเช่น

เต๋อ : “อย่าทำอะไรพวกฉันเลยนะ ฉันทิ้งแล้ว”

เผือก : “มาปกติถูกชี้เลือดไปรอบนิงแล้ว นี่มึงเล่นห้อยหัวอย่างกับสไปเดอร์แมนเลย”

นาค : “พวกมึงมายุ่งเรื่องของกูกับพี่มากทำไม กูไปทำอะไรให้” (เสียงดุร้าย)

เต๋อ : “ก็มึงเป็นผีนิสัยไม่ดีอะ แล้วมึงฆ่ายายเปรี๊ยกทำไมอะ”

นาค : “กูไม่ได้ฆ่า ยายเปรี๊ยกมันเมาตกน้ำตายเอง”

เผือก : “กูไม่เชื่อหรอก สวยชะปาว ไม่ต้องมาต่อแหลเลย”

นาค : “กูบอกแล้วไง กูไม่ได้ฆ่า (กรีดร้อง)” (เสียงดุร้ายมากขึ้น)

“ฉันก็แค่อยากได้อยู่กับคนที่ฉันรัก พวกพี่มายุ่งอะไรด้วย”

รูปภาพที่ 8 ฉากนางนาค พยายามทำให้นายมาก และเพื่อนทั้ง 4 คน กลัว จากภาพยนตร์ “พี่มาก..พระโขนง” (2556)

ที่มา : ถ่ายจากจอภาพโดยอิทธิพล วรรณสุภากุล

3.3 เพื่อนของนายมาก (เต๋อ ชิน เผือก เอ)

เพื่อนทั้ง 4 คนของนายมาก ซึ่งได้รับการช่วยชีวิตจากนายมาก ดังนั้นจึงรู้สึกสำนึกบุญคุณ และต้องการช่วยนายมากให้รอดพ้นจากผีนางนาค นอกจากนั้น ทั้ง 4 คนยังเป็นผู้ดำเนินเรื่องราวสำคัญ ของ “พี่มาก..พระโขนง” ด้วย ดังรูปภาพที่ 9 10 11 และ 12

รูปภาพที่ 9 ฉากนายมาก และเพื่อนทั้ง 4 คน อยู่ในสนามรบ จากภาพยนตร์ “พี่มาก..พระโขนง” (2556)

ที่มา : ถ่ายจากจอภาพโดยอิทธิพล วรรณสุภากุล

รูปภาพที่ 10 ฉากนายมากพาเพื่อนทั้ง 4 คนไปตลาด จากภาพยนตร์ “พี่มาก..พระโขนง” (2556)

ที่มา : ถ่ายจากจอภาพโดยอิทธิพล วรรณสุภากุล

รูปภาพที่ 11 ฉากเพื่อนทั้ง 4 คน จะบอกนายมาก เรื่องนางนาคเป็นผี จากภาพยนตร์ “พี่มาก..พระโขนง” (2556)

ที่มา : ถ่ายจากจอภาพโดยอิทธิพล วรรณสุภากุล

รูปภาพที่ 12 ฉากนายมาก และเพื่อนทั้ง 4 คน อยู่ในโบสถ์ และนางนาคกำลังแสดงอิทธิฤทธิ์ จากภาพยนตร์ “พี่มาก..พระโขนง” (2556)

ที่มา : ถ่ายจากจอภาพโดยอิทธิพล วรรณสุภากุล

4. ภาษา (Language)

ใช้ภาษาปกติในปัจจุบัน และใช้บริบทในปัจจุบันช่วยในการตีความ เช่น

- คำว่า “ไม่เวิร์ค” “ไม่โอ” “ไม่เก็ท”

เต๋อ : “โหย อีนาค มึงปล่อยให้พวกกูไปเถอะ เป็นผีก็อยู่ส่วนผีซิโว้ย มึงจะมาอยู่กับคนได้ยังไง มันวิปริต มันจะเกิดอาเพศ มันไม่เวิร์ค มันไม่โออะ แค่นี้มึงไม่เก็ทเทร่อ”

- คำว่า “เป๊ะ”

เต๋อ : “แต่ศพที่กูเห็นหลังบ้านอะ มันใส่แหวนเหมือนอีนาคเป๊ะเลยนะโว้ย ซี้ย กูจำได้แล้ว แหวนที่กูเห็นอะ มันใส่นิ้วนางข้างซ้าย”

- คำว่า “สไปเดอร์แมน”

เผือก : “มาปกติก็ขี่เล็ดไปรอบนิงแล้ว นี่มึงเล่นห้อยหัวอย่างกับสไปเดอร์แมนเลย

- คำว่า “อูมามี”

ชิน : “อูมามีอะ” (ตอบนายมาก หลังจากกินหนอน แปลว่า “อร่อย” ตามโฆษณาในปัจจุบัน)

5. มุมมองการเล่าเรื่อง (Point of view)

การเล่าเรื่องจากจุดยืนของบุคคลที่สาม (The third-person narrator) โดยการเล่าเรื่องผ่านเพื่อนทั้ง 4 คน ของนายมาก

6. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งระหว่างตัวละคร กับ บริบทสังคม เป็นความขัดแย้งระหว่างความต้องการอยู่ร่วมกันของนายมากและนางนาค ซึ่งขัดแย้งกับบริบทสังคม ซึ่งมีหลักสำคัญว่า คนกับผีไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้ ดังที่เต๋อได้พูดไว้ว่า “โหย อีนาค มึงปล่อยให้พวกกูไปเถอะ เป็นผีก็อยู่ส่วนผีซิโว้ย

มึงจะมาอยู่กับคนได้อย่างไร มันวิปริต มันจะเกิดอาเพศ มันไม่เวิร์ค มันไม่โอเอะ แค่นี้มึงไม่เก้ทเหอ”

7. ตอนจบ (Ending)

ตัวละครที่เป็นคนปกติ และตัวละครที่เป็นผี สามารถอยู่ร่วมกันได้

สัมพันธภาพ ความเป็น “แม่นาคพระโขนง” สู่ “พี่มาก..พระโขนง”

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างความเป็น “แม่นาคพระโขนง” และ “พี่มาก..พระโขนง” โดยใช้เกณฑ์วิเคราะห์ การการคงเดิม (Convention) การขยายความ หรือการเพิ่มเติม (Extension) การตัดทอน (Reduction) และ การดัดแปลง (Modification) สามารถแสดงได้ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงลักษณะสัมพันธภาพ (Intertextuality) แยกตามองค์ประกอบการเล่าเรื่อง

องค์ประกอบการเล่าเรื่อง	ลักษณะสัมพันธภาพ (Intertextuality)			
	การคงเดิม (Convention)	การขยายความ หรือการเพิ่มเติม (Extension)	การตัดทอน (Reduction)	การดัดแปลง (Modification)
1. โครงเรื่อง	- โครงเรื่องเกี่ยวกับความรักของนายมากและนางนาค			- การคลี่คลายข้อเท็จจริงผ่านตัวละครที่เป็นเพื่อนของนายมาก - คน และ ผี สามารถอยู่ร่วมกันได้
2. แก่นเรื่อง	- “ความรัก” และ “ความผิดธรรมชาติ” ของการอยู่ร่วมกันระหว่างคนและผี			
3. ตัวละคร	- นายมาก - นางนาค	- นายชิน - นายเต๋อ - นายเผือก - นายเอ	- หมอผี - นางนาคไม่ฆ่าใคร	- นายมากไม่ฉลาด - การแสดงอิทธิฤทธิ์ ของนางนาค
4. ภาษา				มีการใช้ภาษาในปัจจุบันรวมถึงบริบทต่างๆที่เป็นปัจจุบัน
5. มุมมองการเล่าเรื่อง				การเล่าเรื่องจากจุดยืนของบุคคลที่สาม
6. ความขัดแย้ง	ความต้องการของนางนาคกับบริบททางสังคม			
7. ตอนจบ				คน และ ผี อยู่ร่วมกันได้

ที่มา : ตารางจัดทำขึ้นโดยผู้วิจัย

การคงเดิม (Convention)

สัมพันธบทความเป็น “แม่นาคพระโขนง” สู่ “พี่มาก..พระโขนง” ยังคงมีการถ่ายทอดทั้ง โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร ความขัดแย้ง เดิม ดังนี้

โครงเรื่อง : ยังคงเป็นนายมากไปรับราชการนางนาคตลอดลูกตาย และมีการกลับมาจากความตายของนางนาค หลังจากนั้นข้อเท็จจริงจะคลี่คลาย และปรากฏว่านายมากไม่สามารถอยู่ร่วมกับนางนาคได้ นางนาคจึงพยายามอยู่ร่วมกับนายมาก โดยการแสดงอิทธิฤทธิ์ต่างๆ

แก่นเรื่อง : ยังคงใช้แก่นเรื่องหลักเดิม ได้แก่ “ความรัก” และ “ความผิดธรรมชาติของการอยู่ร่วมกันระหว่างคนและผี”

ตัวละคร : ตัวละครหลัก ได้แก่ นายมาก และนางนาค

ความขัดแย้ง : ยังคงใช้ความขัดแย้งเดิม ได้แก่ ความต้องการของนางนาค กับ บริบททางสังคม

ทั้งโครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร และความขัดแย้งที่ยังคงเดิมนั้น เพื่อให้มี “สาระสำคัญ” เกี่ยวกับความเป็น “แม่นาคพระโขนง” ซึ่งในสัมพันธบททุกครั้ง ก็จะมีการรักษารายละเอียดนี้ไว้

การขยายความ หรือการเพิ่มเติม (Extension)

สัมพันธบทความเป็น “แม่นาคพระโขนง” สู่ “พี่มาก..พระโขนง” มีการเพิ่มเติมตัวละครที่เป็นเพื่อนนายมาก 4 คน ในการดำเนินเรื่อง ได้แก่ นายชิน นายเตอ นายเผือก และนายเอ

การเพิ่มตัวละครทั้ง 4 คน ซึ่งเป็นเพื่อนนายมากนี้ เป็นความตั้งใจของผู้สร้างภาพยนตร์ที่ต้องการสร้างภาพยนตร์ โดยมีโจทย์ว่า ต้องการสร้างภาพยนตร์ โดยมีนักแสดงทั้ง 4 คน ได้แก่ พรอย (ณัฐพงษ์ ชาติพงศ์) เผือก (พงศธร จงวิลาส) เซน (วิวัฒน์ คงราศรี) และ บอมบี้

(กันตพัฒน์ เพิ่มพูนพัชรสุข) เป็นตัวหลัก ซึ่งทั้ง 4 คนประสบความสำเร็จกับภาพยนตร์เรื่อง พี่แพร่ง และ พี่แพร่ง ดังนั้น เมื่อจะสร้างภาพยนตร์โดยใช้ตำนาน “แม่นาคพระโขนง” จึงได้เพิ่มเติมตัวละครที่เป็นเพื่อนนายมาก ทำให้จุดเด่นของภาพยนตร์เรื่อง “พี่มาก..พระโขนง” ได้แก่ ตัวละครทั้ง 4 คน (Kittisak, 2013)

การตัดทอน (Reduction)

สัมพันธบทความเป็น “แม่นาคพระโขนง” สู่ “พี่มาก..พระโขนง” มีการตัดทอนหมอมผี และการฆ่าคนของนางนาค ออกไป

ตัวละครสำคัญซึ่งสร้างสีสันให้กับความเป็น “แม่นาคพระโขนง” ได้แก่ การต่อสู้ด้วยเวทย์มนต์ ระหว่างแม่นาคพระโขนง และหมอมผี แต่กลับไม่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง “พี่มาก..พระโขนง” ซึ่งเหตุผลสำคัญน่าจะเป็นเพราะผู้สร้างภาพยนตร์ต้องการเน้นเรื่องความรักของนายมาก และนางนาค และความสนุกสนานของเพื่อนนายมาก มากกว่าการต่อสู้ระหว่างนางนาค และหมอมผี ซึ่งค่อนข้างเป็นเรื่องล้าสมัยในสังคมปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม มีการใช้ของขลัง (ข้าวสารเสก) ซึ่งได้มาจากพระในการทดสอบว่าตัวละครใดเป็นผี

ในความเป็น “แม่นาคพระโขนง” นางนาคจะฆ่าคนอื่น เพื่อกำจัดทุกอุปสรรคที่จะทำให้นางนาคไม่ได้อยู่ร่วมกับนายมาก อย่างไรก็ตาม ใน “พี่มาก..พระโขนง” ไม่มีใครตายเพราะนางนาค แต่ก็มีการสร้างประเด็นให้คิดว่าเป็นผีมือของนางนาค “การฆ่าผู้อื่น” ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรง และอาจทำให้ไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้ ดังนั้น การสร้างในครั้งนี้ หากมีวัตถุประสงค์ที่จะให้นายมาก และนางนาคสามารถอยู่ร่วมกันได้ในตอนจบ นางนาคจะต้องไม่ฆ่าใคร นางนาคจะต้องเป็นผีที่ดี และเน้นหนักที่ความรักของนางนาค และนายมาก ซึ่งในท้ายที่สุดจึงจะสามารถอยู่ร่วมกันได้

การดัดแปลง (Modification)

สัมพันธภาพความเป็น “แม่นาคพระโขนง” ผู้ “พี่มาก..พระโขนง” มีการดัดแปลงในหลายส่วน ทั้งโครงเรื่อง ตัวละคร การเล่าเรื่อง ภาษา และตอนจบ ดังนี้

โครงเรื่อง : การคลี่คลายข้อเท็จจริง ผ่านตัวละคร ที่เป็นเพื่อนนายมาก

ตัวละคร : ความไม่ฉลาดของนายมาก เป็นเสน่ห์ ในการดำเนินเรื่อง

การเล่าเรื่อง : การเล่าเรื่องจากจุดยืนของบุคคลที่สาม

ภาษา : มีการใช้ภาษาในปัจจุบัน และบริบทในปัจจุบันในการตีความ

ตอนจบ : คนสามารถอยู่ร่วมกับผีได้

การดัดแปลงตำนาน “แม่นาคพระโขนง” ของ ภาพยนตร์เรื่อง “พี่มาก..พระโขนง” ถือว่าเป็นการถอดความ หมายเดิมของความเป็น “แม่นาคพระโขนง” และสร้างความ หมายใหม่ โดยมีการดัดแปลงสำคัญ ได้แก่ เพื่อนทั้ง 4 คน ของนายมาก ตัวละครนายมาก ภาษาที่ใช้ และตอนจบ

ตัวละครสำคัญของ “พี่มาก..พระโขนง” ได้แก่ ตัว ละครเพื่อนทั้ง 4 คน ของนายมาก ซึ่งเป็นผู้เล่าเรื่อง และ คลี่คลายสถานการณ์ต่างๆ และเป็นผู้ดำเนินเรื่อง “พี่มาก.. พระโขนง” ทั้งยังเป็นจุดเด่นสำคัญในการสร้างเสียงหัวเราะ และความสนุกสนานให้กับภาพยนตร์ ถือเป็นสีสันสำคัญ ในภาพยนตร์ ซึ่งก็ตรงกับเป้าหมายที่ผู้สร้างตั้งไว้ตั้งแต่แรก

การเลือกใช้ภาษาในปัจจุบัน ก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญ หนึ่งที่ทำให้ “พี่มาก..พระโขนง” ประสบความสำเร็จ เนื่องจากการใช้มุขตลกต่างๆ จำเป็นที่จะต้องใช้ภาษา และบริบทปัจจุบันในการตีความ ดังจะเห็นได้จากการใช้ เหตุการณ์ ภาษา และบริบทปัจจุบัน ในการสร้างสรรค์ความ ตลก เช่น “อูมามี” “การเล่นใบ้คำ” “การรักสัตว์” “งานวัด” “บ้านผีสิง” “แหวน” เป็นต้น นอกจากนี้ การสอดแทรก

วัฒนธรรมที่เป็นของคนรุ่นใหม่ก็ทำได้อย่างกลมกลืน เช่น การเล่นใบ้คำ การกินข้าวร่วมกัน เป็นต้น ทั้งหมดนี้ ทำให้ ภาพยนตร์เรื่อง “พี่มาก..พระโขนง” มีลักษณะร่วมสมัย โดย มีพื้นฐานจากตำนาน “แม่นาคพระโขนง” เป็นการตีความ ตำนาน “แม่นาคพระโขนง” โดยใช้วิธีคิดร่วมสมัย เพื่อให้ ผู้รับสารสามารถตีความได้ง่าย และเข้าใจถึงมุขตลก และ ความสนุกสนานต่างๆ ที่ผู้สร้างต้องการ

ในส่วนสุดท้ายที่จะได้กล่าวถึง ได้แก่ ตอนจบ ของ “พี่มาก..พระโขนง” ซึ่งถือว่า เป็นการจบที่ปฎิวัติความเป็น “แม่นาคพระโขนง” เลยทีเดียว เดิมจะไม่เคยมีตอนจบที่ นายมาก และนางนาคสามารถอยู่ร่วมกันได้ การจบจะเป็น ความไม่สมหวังในความรักของนายมาก และนางนาค ไม่ว่าจะ เป็น นายมาก แต่งงานกับเพื่อนของนางนาค นายมาก ออกบวช หรือแม้แต่การตื่นขึ้นจากความฝันก็ตาม อย่างไรก็ตาม การสร้างให้ตอนจบของ “พี่มาก..พระโขนง” เป็นการจบแบบ มีความสุข ที่ทั้งนายมาก และนางนาคสามารถอยู่ร่วมกันได้ ทำให้คนดูเกิดความอึดอ้อมในหัวใจ และสามารถดูภาพยนตร์ ซ้ำได้อีก อาจกล่าวได้ว่า การจบเช่นนี้เป็นการปิดฉากความ รักของ “แม่นาคพระโขนง” ที่ไม่เคยได้สมหวังให้ได้สมหวัง ในภาพยนตร์ “พี่มาก..พระโขนง” นั่นเอง

บทสรุป

“พี่มาก..พระโขนง” เป็นภาพยนตร์ผีประเภท “หนัง ผีของเก่าตีความใหม่” กล่าวคือ เป็นหนังผีที่น่าขนลุกของเก่ากลับมาเล่าหรือตีความใหม่ ซึ่งทำให้ภาพยนตร์มีความแปลกไป จากเดิม (กำจร และ สมสุข, 2552:73) โดยที่ “พี่มาก.. พระโขนง” พยายามที่จะขยายฐานผู้ชมให้กว้างขึ้น ไม่เพียง เฉพาะผู้ชมที่ชอบภาพยนตร์ผี แต่เป็นผู้ชมที่ชอบภาพยนตร์ ประเภทตลก และประเภทโรแมนติก

ภาพยนตร์ยังคงมีแนวคิดเดิมของหนังผีในยุค ปัจจุบัน เช่น การไม่สามารถอยู่ร่วมกันของคน และผีได้ การ ใช้อาวุธ (ข้าวสารเสก) ในการปราบผี เป็นต้น อย่างไรก็ตาม มีการเปลี่ยนแปลงสำคัญจากหนังผีในยุคปัจจุบันก็คือ ตอนจบ

ซึ่งเดิมจะนิยมให้มีตอนจบเป็นเหตุเป็นผล โดยตัวละครผีจะเป็นผู้จากไป เมื่อสามารถตระหนักได้ด้วยตัวเอง หรือปฏิบัติภารกิจสำเร็จ (กำจร และ สมสุข, 2552:73) สำหรับ “พี่มาก..พระโขนง” เป็นการรื้อความหมายของการไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้ระหว่างคนและผีในตำนานแม่นาคพระโขนง และใส่ความหมายใหม่ว่า คนและผี สามารถอยู่ร่วมกันได้ เป็นการตีความแบบเป็นเหตุเป็นผลของคนรุ่นใหม่

แนวความคิดที่คนและผีสามารถอยู่ร่วมกันได้นี้ อาจได้รับอิทธิพลมาจากภาพยนตร์ฮอลลีวูด ซึ่งในระยะหลัง จะมีแนวคิดที่ว่าคนสามารถอยู่ร่วมกันกับสิ่งที่ไม่ใช่คนได้ เดิมจะไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้เลยเช่นเดียวกับภาพยนตร์ไทย เช่น การอยู่ร่วมกันกับผี หรือมนุษย์ต่างดาว เป็นต้น ตัวอย่างที่น่าจะชัดเจน และได้รับความนิยมอย่างมาก ได้แก่ ภาพยนตร์เรื่อง Twilight Saga ซึ่งเป็นเรื่องราวของผี (แวมไพร์) ซึ่งต้องการที่จะอยู่ร่วมกันกับคนอย่างปกติ แนวความคิดนี้เอง อาจเป็นแนวความคิดที่สนับสนุนการตีความใหม่ของตำนานแม่นาคพระโขนงก็เป็นได้

จากการเล่าเรื่องของ “พี่มาก..พระโขนง” จะเห็นว่า ภาพยนตร์มีการต่อยอดความเชื่อเรื่องผี โดยมีความเชื่อเรื่องพลังอำนาจเหนือธรรมชาติของผี เช่น การลวงตา การบังคับธรรมชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีโครงเรื่องเกี่ยวกับวัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งเป็นแนวของภาพยนตร์ตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 2530 เช่น “สยามเกีย” “เฮียน” “บุปผาราตรี” “ปอบหวีดสยอง” “หลอน” “ตุ๊กแกผี” เป็นต้น (กำจร และ สมสุข, 2552) อย่างไรก็ตาม “พี่มาก..พระโขนง” มิได้เน้นเรื่องความรักที่ซับซ้อน แต่เป็นการต่อสู้ในเรื่องของความรักที่ไม่สามารถเป็นไปได้อีก เป็นความขัดแย้งของการอยู่ร่วมกันระหว่างคนและผี

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ “พี่มาก..พระโขนง” ประสบความสำเร็จนั้น คงไม่ใช่เพียงแต่การตีความใหม่เพียงอย่างเดียว แต่การนำความเป็น “ภาพยนตร์รักปนตลก” เข้ามา รวมกับภาพยนตร์ผีได้อย่างลงตัว เป็นอรรถรสของความตลกขบขันที่เป็นการสืบทอดจากภาพยนตร์เรื่องที่ผ่านมา

ของนักแสดงประกอบทั้ง 4 คน ได้แก่ พรอย (ณัฐพงษ์ชาติพงศ์) เมื่อก (พงศธร จงวิลาส) เซน (วิวัฒน์ คงราตรี) และ บอมบี้ (กันตพัฒน์ เพิ่มพูนพัชรสุข) ซึ่งประสบความสำเร็จกับภาพยนตร์เรื่อง สี่แพร่ง และ ห้าแพร่ง ซึ่งเป็นแนวภาพยนตร์ที่คล้ายกันกับ “พี่มาก..พระโขนง” กล่าวคือ โครงเรื่องหลักของภาพยนตร์เป็นภาพยนตร์ผี แต่ด้วยการเดินเรื่องของทั้ง 4 คน ทำให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มในส่วนของคุณภาพสนุกสนานให้กับภาพยนตร์ผีที่ควรจะเป็นภาพยนตร์ที่น่ากลัว และน่าตื่นเต้น คล้ายกับบ้านผีปอบ ซึ่งเป็นภาพยนตร์ไทยประเภทหนึ่งผสมกับประเภทตลก ขบขัน ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมาก โดยถูกสร้างทั้งสิ้น 14 ภาค ในช่วงปี พ.ศ.2532-2554 (Wikipedia, 2013b)

เอกสารอ้างอิง

- กำจร หลุยยะพงศ์ และ สมสุข หินวิมาน. (2552). **หลงรัก สับสน ในหนังไทย**. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์สยาม.
- พาดิ ศิริวิภาต (2545). **การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรม เรื่อง “นางนากพระโขนง”** วิทยานิพนธ์... มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชุดา ปานกลาง (2539). **การวิเคราะห์การถ่ายทอด ความหมายเรื่อง “ผี” ในภาพยนตร์ไทย เรื่อง “แม่นาคพระโขนง” พ.ศ.2521-2532** วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ไผศิริ (2544). **การสร้างสรรคในการผลิตซ้ำ ภาพยนตร์ไทยจากตำนาน “แม่นาคพระโขนง”**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุภา จิตติวิสุรัตน์ (2545). **การสร้างความหมายทาง สังคมและการรับรู้ “ความเป็นจริง” ในภาพยนตร์ อิงเรื่องจริง**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอนก นาวิกมูล. (2549). **เปิดตำนานแม่นาคพระโขนง**. กรุงเทพฯ:มติชนปากเกร็ด.
- GTH. (2013). **เรื่องย่อ “พีมาก..พระโขนง”**. Retrieved 5 August 2013 from <http://peemak.gth.co.th/blog/story/>
- Gthchannel. (2013). **Pee Mak International Release Date**. Retrieved 5 August 2013 from pic.twitter.com/zias6IVAMH
- Kittisak Patsawarin. (2013). **เจาะตำนาน “เพื่อน” พีมาก...พระโขนง จาก “ทู้” ถึงยุค 4 เกลอ แห่งจีทีเอช**. Retrieved 20 August 2013 from <http://www.isranews.org/isranews-scoop/item/20369-เจาะตำนาน.html>
- The Hollywood Reporter. **Pee-Mak: Thailand’s highest grossing box office movie of all time**. No.3, May 17, 2013. Retrieved 5 August 2013 from http://www.hollywoodreporter.com/sites/default/files/custom/Festival_Dailies/Cannes%202013/Cannes2013_day3.pdf
- Wikipedia. (2013a). **พีมาก..พระโขนง**. Retrieved 5 August 2013 from <http://th.wikipedia.org/wiki/พีมาก..พระโขนง>
- Wikipedia. (2013b). **บ้านผีปอบ**. Retrieved 5 August 2013 from <http://th.wikipedia.org/wiki/บ้านผีปอบ>